

Samenwerking

Ketenaanpak Kind naar Gezonder Gewicht

Regio Zaanstreek – Waterland

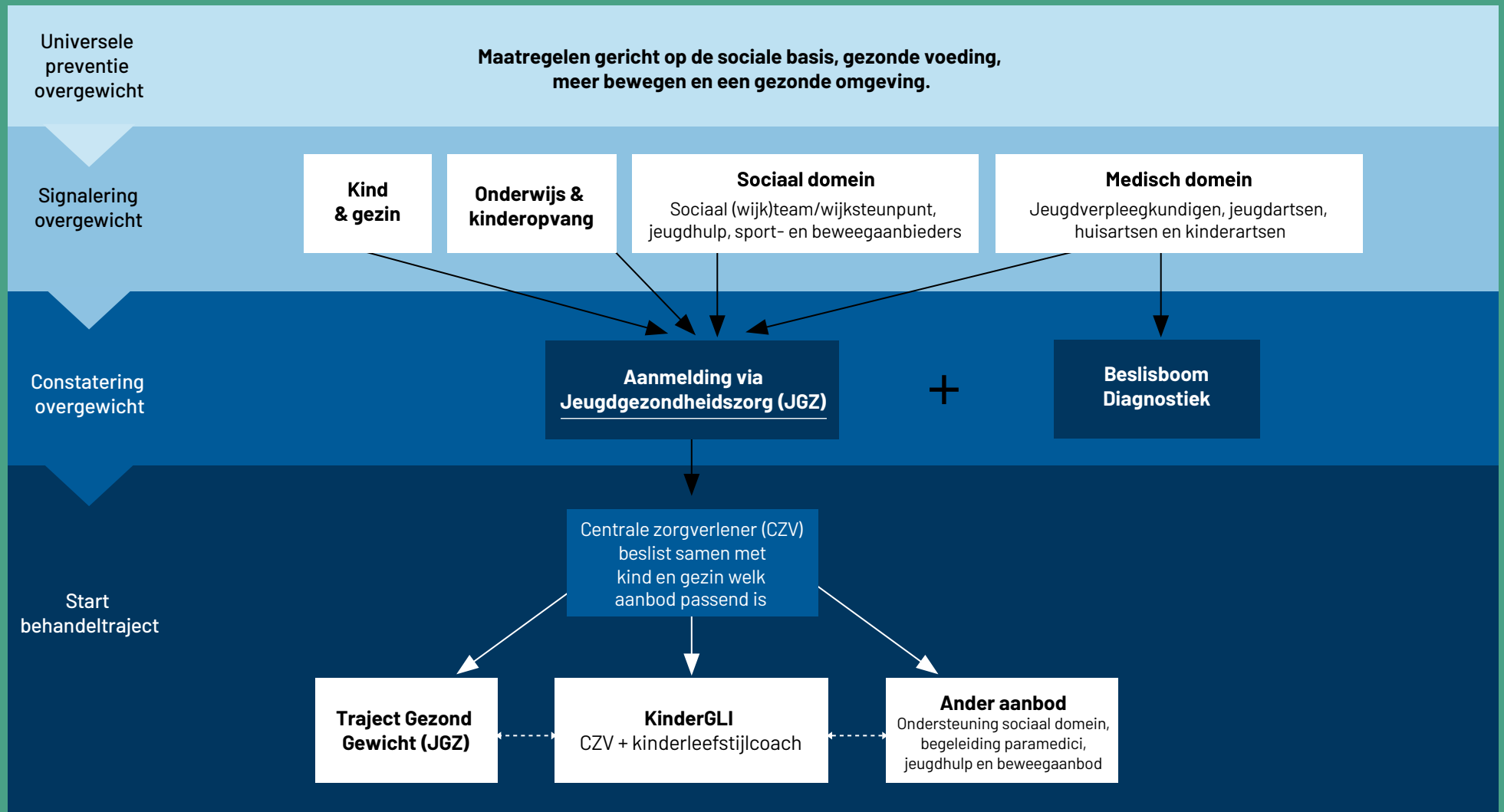
voor alle
professionals
die werken met
kinderen met
overgewicht

Opgesteld in samenwerking met:

Verwijsproces Kind naar Gezonder Gewicht

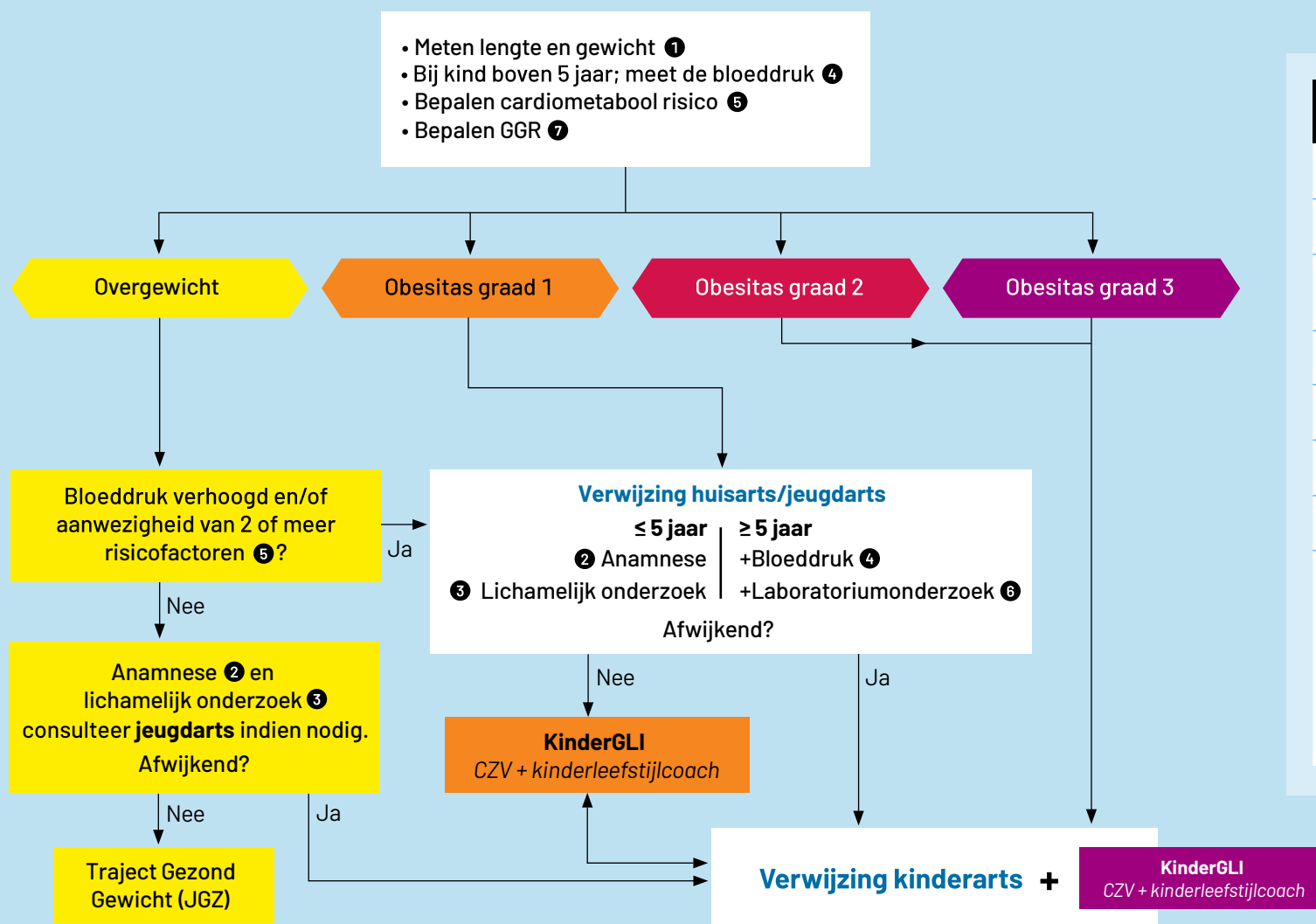

Zie [hier](#) de rollen en activiteiten van betrokkenen in de keten en samenwerkingsafspraken.

Beslisboom diagnostiek

voor kinderen met overgewicht

DIAGNOSTISCH INSTRUMENT

- ① BMI
- ② Aandachtspunten anamnese
- ③ Aandachtspunten lichamelijk onderzoek (LO)
- ④ Bloeddruk
- ⑤ Bepalen cardiometabool risico
- ⑥ Laboratoriumonderzoek
- ⑦ GGR

- Gemeentelijk domein
- Medisch domein
- Medisch domein
- Medisch domein

Bevindingen worden teruggekoppeld aan verwijzer

BMI

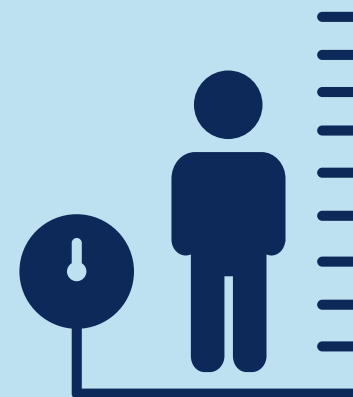
Jongens				
Leeftijd	Overgewicht	Obesitas graad 1	Obesitas graad 2	Obesitas graad 3
2	18.4	20.0	22.5	23.6
2.5	18.1	19.7	21.8	22.8
3	17.9	19.5	21.2	22.2
3.5	17.7	19.3	20.9	21.9
4	17.5	19.2	20.7	21.7
4.5	17.4	19.2	20.6	21.6
5	17.4	19.3	20.6	21.7
5.5	17.4	19.5	20.8	21.9
6	17.5	19.8	21.0	22.2
6.5	17.7	20.2	21.3	22.6
7	17.9	20.6	21.7	23.2
7.5	18.1	21.1	22.3	24.0
8	18.4	21.6	23.0	24.9
8.5	18.7	22.1	23.8	25.9
9	19.1	22.7	24.6	27.0
9.5	19.4	23.3	25.5	28.2
10	19.8	24.0	26.4	29.5
10.5	20.2	24.5	27.4	30.8
11	20.5	25.1	28.3	32.2
11.5	20.9	25.6	29.3	33.5
12	21.2	26.0	30.2	34.8
12.5	21.5	26.5	31.0	35.9
13	21.9	26.9	31.8	36.9
13.5	22.3	27.3	32.4	37.8
14	22.6	27.6	32.9	38.4
14.5	23.0	28.0	33.3	38.8
15	23.3	28.3	33.7	39.1
15.5	23.6	28.6	33.9	39.3
16	23.9	28.9	34.2	39.5
16.5	24.2	29.2	34.4	39.6
17	24.5	29.4	34.6	39.8
17.5	24.7	29.7	34.8	39.8
18	25	30	35	40

Meisjes				
Leeftijd	Overgewicht	Obesitas graad 1	Obesitas graad 2	Obesitas graad 3
2	18.1	19.8	21.9	23.4
2.5	17.8	19.6	21.7	23.2
3	17.6	19.4	21.5	23.2
3.5	17.5	19.3	21.5	23.3
4	17.4	19.2	21.6	23.5
4.5	17.3	19.1	21.8	23.8
5	17.2	19.2	22.0	24.2
5.5	17.3	19.4	22.4	24.8
6	17.3	19.6	22.8	25.5
6.5	17.5	20.0	23.4	26.4
7	17.7	20.4	24.0	27.4
7.5	18.0	20.9	24.8	28.6
8	18.3	21.4	25.6	29.8
8.5	18.6	22.0	26.4	31.0
9	19.0	22.7	27.2	32.3
9.5	19.4	23.3	28.0	33.4
10	19.8	24.0	28.8	34.6
10.5	20.2	24.6	29.6	35.6
11	20.7	25.3	30.3	36.5
11.5	21.1	25.9	31.0	37.3
12	21.6	26.5	31.6	38.0
12.5	22.1	27.0	32.1	38.5
13	22.5	27.6	32.6	38.9
13.5	22.9	28.0	33.0	39.2
14	23.3	28.4	33.3	39.4
14.5	23.6	28.7	33.6	39.6
15	23.9	29.0	33.9	39.7
15.5	24.1	29.2	34.1	39.8
16	24.3	29.4	34.3	39.9
16.5	24.5	29.6	34.5	39.9
17	24.7	29.7	34.7	39.9
17.5	24.9	29.9	34.8	40.0
18	25	30	35	40

Kinderen < 2 jaar

Voor kinderen < 2 jaar worden alleen lengte en gewicht bepaald.

Voor verdere uitleg van de BMI-afkapwaarden voor kinderen zie richtlijn overgewicht en obesitas bij kinderen.

2

Aandachtspunten anamnese

Wil je weten hoe je met een kind en ouders over (over)gewicht kan praten?

Volg de gratis e-learning van JOGG: Praten over gewicht.

Aanwezigheid van onderstaande symptomen kan een risicofactor of aanwijzing zijn voor secundaire obesitas:

- Klein gestalte, afbuigende groeicurve, acuut ontstane obesitas.
- Vroeg ontstaan van obesitas (<5 jaar) en/of aanwezigheid hyperfagie.
- Familieanamnese: Afwijkend lichaamsgewicht in vergelijking met de rest van het gezin, zwangerschapsdiabetes bij moeder, diabetes mellitus type 2 (1e/2e graads familielid).
- Neurologische afwijkingen of visusstoornissen.
- Aanwijzingen voor comorbiditeiten: dyspnoe, pijn in dragende gewrichten, symptomen van slaapapneu (slaperigheid overdag, snurken), psychische klachten (o.a. pesten), overmatig veel drinken, dorst of plassen, vervroegde puberteit, menstruatiestoornissen en astma.
- Gebruik van gewicht verhogende medicatie.

Overige indicaties om verwijzing te overwegen:

- Geen gewichtsstabilisatie bij kinderen in de groei na 6 maanden GLI-begeleiding.

Eén van deze signalen aanwezig? → Overweeg verwijzing naar kinderarts

Aandachtspunten lichamelijk onderzoek

Een klein percentage van de kinderen heeft een onderliggende medische oorzaak.

Onderstaande tekenen in het lichamelijk onderzoek kunnen hier aanwijzing voor zijn:

- Kleine of afbuigende lengte
- Dysmorphe kenmerken
- (Vervroegde) puberteitskenmerken
- Mannelijk beharingspatroon bij meisjes
- Huidafwijkingen (acanthosis nigricans in hals, oksels of liesplooien, striae, acne)
- Afwijkende vetverdeling (buffalo hump/vollemaansgezicht), overmatige vetopslag in buikregio
- Afwijkend oriënterend neurologisch onderzoek
(indicatie indien aanwijzingen voor motorische ontwikkelingsachterstand)
- Aanwijzingen voor overgroei (Macrocefalie en of lengte $> +2$ SD)

De klinische blik is leidend voor vervolgonderzoek of doorverwijzing naar de kinderarts.

Lichamelijk onderzoek afwijkend? → Overweeg verwijzing naar kinderarts

4

Bloeddruk

Volg de aanbeveling bloeddruk meten uit de [NCJ richtlijn Hartafwijkingen](#).

Vanaf 5 jaar kan een jeugdverpleegkundige, jeugdarts, huisarts of kinderarts een bloeddrukmeting verrichten.

Instructie bloeddruk meten:

- Zittend met ondersteuning van de arm op harthoogte, nadat het kind 5 minuten rustig heeft gezeten, idealiter aan de rechterarm.
- De bloeddrukmanchet moet 2/3 van de bovenarm bedekken, er zijn drie maten: small, medium en large. Een te kleine manchet geeft een te hoge waarde en een te grote manchet een te lage waarde van de bloeddruk.
- Indien de bloeddruk binnen de normaalwaarden valt, volstaat een eenmalige meting. Is dit niet het geval, dan wordt de bloeddruk nog 2 x gemeten. Je vergelijkt de laagste waarden met de normaalwaarden.
  - Indien de lengte van het kind $\pm \leq -2SD$ of $\geq +2SD$ is, moet de bloeddruk worden gecorrigeerd voor de lengte
  - Is de bloeddruk bij de 1e meting ≥ 20 mm Hg boven de P95 → binnen 1 week herhalen
  - Is de bloeddruk bij de 1e meting < 20 mm Hg boven de P95: opnieuw meten na 3-6 weken. Dan nog te hoog → verwijzen
  - Bij hypertensie met klinische symptomen van hypertensieve crisis (zoals hoofdpijn, visusstoornissen, misselijkheid/braken, bewustzijnsverandering): direct overleg met dienstdoende kinderarts (**spoed**).

Bloeddrukwaarden

Leeftijd (jaren)	Systole (mmHg)	Diastole (mmHg)
5	111	71
6	114	74
7	114	76
8	116	78
9	118	79
10	119	80
11	121	80
12	123	82
13	126	81
14	128	83
15	131	83
16	134	85
17	135	85
18	135	85

Bepalen cardiometabool risico

Hypertensie

- Voor normaalwaarden bloeddruk zie 4

Verhoogd risico op diabetes

- Hindoestaanse etniciteit
- Positieve familieanamnese diabetes
- Macrosomie bij geboorte
- Dysmaturiteit bij geboorte, m.n. na snelle inhaalgroei postpartum

Verhoogd risico op hart- en vaatziekten

- Dyslipidemie in de 1e graadsfamilie
- Positieve familieanamnese op hart- en vaatziekten
- Hart en vaatziekten voor het 65e levensjaar

Verhoogd risico op Obstructief Slaap Apneu Syndroom of idiopathische intracranieële hypertensie (IIH)

- Snurken
- Hoofdpijn bij het ontwaken
- Slaperigheid / concentratiestoornis overdag

Is er een verhoogde bloeddruk of zijn er 2 of meer risicofactoren aanwezig? Zie beslisboom diagnostiek

Bij obesitas graad 1 en > 5 jaar: Nuchter glucose via huisarts

Bij nuchtere glucose $>5,6$ mmol/L $<6,9$ mmol/L =
indicatie verwijzing kinderarts voor OGTT-test:
→ **niet spoed**

Nuchtere glucose >7 mmol/L of niet nuchtere
glucose $>11,1$ mmol/L en symptomen diabetes:
→ **overleg direct met de dienstdoende kinderarts
(spoed)**

Zie [NHG standaard](#)

Bij obesitas graad 2 en 3:

Aanvullend labonderzoek (glucose, lipidenspectrum,
leverenzymen) via kinderarts

Zie [NVK richtlijn](#)

Follow-up

- Obesitas graad 1/2: Elke 2-3 jaar
- Obesitas graad 3: Elk jaar

Voorafgaand aan bloedafname EMLA of Rapydan aanbieden.

Gewicht Gerelateerd Gezondheidsrisico (GGR)

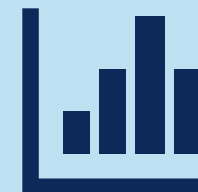
Het GGR geeft aan in welke mate het gezondheidsrisico verhoogd is. De GGR bepaling is een voorwaarde voor vergoeding van het kinderGLI-traject door de zorgverzekeraar. Een jeugdarts (/jeugdverpleegkundige), huisarts of kinderarts kan de GGR bepalen.

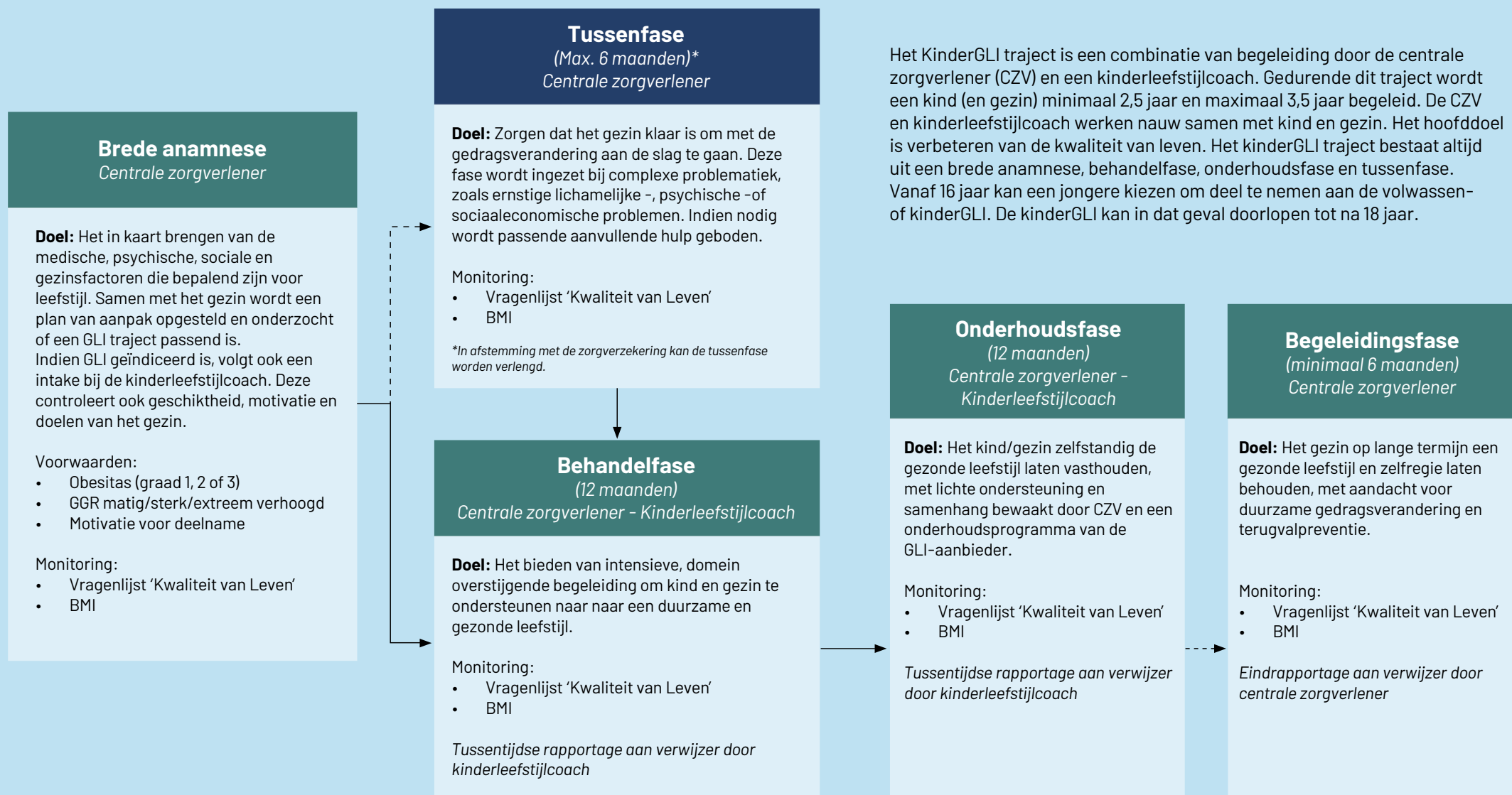
De GGR bepaling voor kinderen bestaat uit:

- BMI ❶
- Aanwezigheid aandachtspunten in anamnese en/of lichamelijk onderzoek ❷ ❸
- Aanwijzingen voor comorbiditeit ❷ ❸ ❹ ❺ ❻

BMI Zie Diagnostisch instrument 1	Geen risicofactoren of comorbiditeit	Risicofactor of comorbiditeit
Overgewicht	Licht verhoogd	Matig verhoogd
Obesitas graad 1	Matig verhoogd	Sterk verhoogd
Obesitas graad 2	Sterk verhoogd	Extreem verhoogd
Obesitas graad 3	Extreem verhoogd	Extreem verhoogd

De onderbouwing en beoordeling van het GGR bij kinderen wordt beschreven in de [Richtlijn overgewicht en obesitas bij kinderen](#).

Contactgegevens KnGG-netwerk

Vragen of opmerkingen?	
Algemeen	Email: beleidsadvisering@ggdzw.nl
Collectieve preventie	JOGG email: info@jogg.nl Gezonde kinderopvang en gezonde school email: gb@ggdzw.nl
Jeugdgezondheidszorg	Email: jgz@ggdzw.nl Intercollegiaal overleg via telefoon: 075-6519260
Centrale zorgverlener	Email: centralezorgverlener@ggdzw.nl Telefoon: 0900 – 254 54 54 Meer informatie en aanmeldformulier: https://www.ggdzw.nl/professionals/zorg-en-welzijn/jeugdgezondheidszorg/#centrale-zorgverlener-
Huisartsenzorg	Beleid en contractering (HZW): email: info@hzwhuisartsenzorg.nl , telefoon: 075-2010221 Vragen op clientniveau: via huisartsenpraktijk
Kindergeneeskundige zorg	Vragen op clientniveau: via de kinderarts in het Zaans Medisch Centrum of Dijklander ziekenhuis
Overige KnGG-partners (kinderdiëtist, kindfysiotherapeut en kinderleefstijlcoach)	Bij vragen over de sociale kaart: overleg met centrale zorgverlener Vragen op clientniveau: via zorgprofessional

